

SARDAR PATEL UNIVERSITY
S.Y.B.COM. (IV SEMESTER) CBCS EXAMINATION
2012
Thursday, 12th April
3.00 p.m. to 5.00 p.m.
UB04CCOM01 : MATERIALS MANAGEMENT

કુલ ગુણા: ૬૦

નોંધ :

૧. પ્રશ્નપત્ર ૬૦ ગુણા ધરાવે છે.
૨. જમણી તરફ દર્શાવિલ રકમ ગુણા દર્શાવે છે.

પ્ર.૧

- (અ) માલ સામગ્રી સંચાલન એટલે શું? ઓધોગીક એકમમાં માલ સામગ્રી સંચાલનનું (૦૮) મહત્વ સમજાવો.
 (બ) માલ સામગ્રી આયોજનને તમે શું સમજો છો? માલ સામગ્રી આયોજનને અસર કરતા (૦૭) પરિબળો જણાવો.

અથવા

પ્ર.૧

- (અ) માલ સામગ્રી સંચાલનની વ્યાખ્યા આપો. માલ સામગ્રી સંચાલનના કાર્યક્ષેત્રમાં (૦૭) ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
 (બ) ટૂંકનોંધ લખો.
   ૧. માલ સામગ્રી સંચાલનના હેતુઓ (૦૪)
   ૨. માલ સામગ્રીનું વર્ગીકરણ (૦૪)

પ્ર.૨

- (અ) માલ સામગ્રીના સ્ટોક પર અંકુશની વ્યાખ્યા આપો. ધ્યાનાના એકમમાં માલ સામગ્રી અંકુશ શા માટે મહત્વનો છે તે સમજાવો.
 (બ) ટૂંકનોંધ લખો.
   ૧. અ, બ, ક વર્ગીકરણની પ્રક્રિયા (ABC Analysis) (૦૪)
   ૨. વરદી સપાઠી (૦૪)

અથવા

પ્ર.૨

- (અ) માલ સામગ્રીની વિવિધ સપાઠીની ચર્ચા કરો. માલ સામગ્રીના સંચાલનમાં આ શા (૦૭) માટે ઉપયોગી છે તે સમજાવો.
 (બ) ટૂંકનોંધ લખો.
   ૧. આર્થિક વરદી જથ્થો (EOQ) (૦૪)
   ૨. માલ સામગ્રી અંકુશના કાર્યો (૦૪)

પ્ર.૩

- (અ) માલ સંગ્રહ વ્યવસ્થા એટલે શું? તેના કાર્યોની ચર્ચા કરો. (૦૭)
(બ) માલ સંગ્રહ વિભાગના વિન્યાસનો હેતું કચા કચા છે? (૦૪)
(ક) માલ સંગ્રહ વિભાગની સલામતી અને જાળવણી પર ટૂંકી નોંધ લખો. (૦૪)

અથવા

પ્ર.૩ ટૂંકનોંધ લખો.

૧. માલ સંગ્રહ નોંધ (Records) (૦૫)
૨. માલ સામગ્રી હેરફેરને અસર કરતા પરીબળો (૦૫)
૩. માલ સંગ્રહ વિભાગનું સ્થાન (૦૫)

પ્ર.૪

- (અ) ખરીદી એટલે શું? ચોગ્ય ખરીદીના વિવિધ સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. (૦૭)
(બ) વિવિધ ખરીદીની પ્રક્રિયાઓની ટૂંકમાં વર્ણન કરો. (૦૮)

અથવા

પ્ર.૪ ટૂંકનોંધ લખો.

૧. ખરીદીની વિધિ (૦૫)
૨. ખરીદીનું મહત્વ (૦૫)
૩. ખરીદ નીતિઓ (૦૫)

